

טיב הקהילה

חיי שדה
ב"ז מרחשון תשפ"ד
 זמני הרלקת הגרות ומרצ"ש
 הרדה"ג 4:08
 מוצש"ק 5:20
 ר"ת 5:59
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
 סוק"ש א' 7:57 | סוק"ת א' 9:06
 סוק"ש ב' 8:43 | סוק"ת ב' 9:37
 הזמנים לפי שיעון חורף |
 גליון מס':
701

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרב"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

לברור לו עבודה במידה רצויה למזנו וטבעו. כי כבר ידאה זכות גדול לעצמו גם כשהינו שמש כבינוני לפני בורא, וגם אם מחמת כן לא יזכה לכבוד, וידע כי הכבוד מוציא את האדם מעולמו, היינו עולמו הנצח, והעובד כדי להתפאר מבלה את ימיו בתוהו, כי עבודה כעין זו לא מקרי עבודה כלל, ולא יזכה מחמתה לשום שכר.

כדי להמשיך מה עבודה לשם יוהרא אשיחה לפניכם מה שראיתי בעפרוני בן דורינג, היה זה פעם כשהומנת לביתי בעלי מלאכה ערביים לצורך איזה עבודה ממושכת, ותוך כדי מלאכתם דיבר עמי הקבלן הערבי אודות המלאכה המתבצעת והתפלאתי לראות איך ששם שמים שגוד על פיו, ועל כל פעולה שהיתה עתידה להתבצע אמר שיעשה את זה בעזרת שמיים, וכך במהלך העבודה דיבר רבות שכל פעולה שהוא עושה תלויה רק בעזרת שמים.

מתחילה כאב לי הדבר, כי הרהרתי לעצמי שדבר זה הוא נדיר למצוא אפילו בין בני ישראל, וכאן עומד לו גוי ערבי הוזכר את השם בכל דרכיו... וקשה היה עלי לעכל את הדברים וכי יתכן כזאת שיש גוי שאמונתו בהש"ת היא כל כך חזקה, וניכרת היא על הליכותו יותר מבני ישראל קדושים? כך עברו עלי ימים הראשונים מתוך התחשבות המעורה בכאב, עד שבאחד הימים הבחנתי בסמך שנתעורר בינו לבין אחד מעובדי, היה זה ויכוח על סך סמך קטן, וכבר גרמו הדברים לעורר חמת האמין עד שלא הייתי יכול להאמין שזהו אותו גוי המודגל באמונתו...

אז נחה דעתי, כי השכלתי להבין ערכה של אמונה בגימ, יכול הוא לומר אלף פעמים שהינו מסמן, אבל אין זה כי אם כדי לתת לעצמו תדמית של 'מאמין' ולעורר חינו בעיני מעבידי, אבל למעשה אין בינו לאמונה ולא כלום שונים פני הדברים בבני ישראל, אצלם אכן אינו מצוי לראות איך הם מזכירים את ה' בכל פגיעה, אך דוקא הם אומרים מעט ועושים הרבה, בהם מתבטא האמונה בחיי נפשם, המה מוסרים את נפשם בגימ, ומבטלים את כל ישוהם בסביבת אמונתם, מתוך ידיעה שאין רצונם בידיהם, ואי אפשר להם לעשות כל מה שברצונם לעשות, ומאידך עושים גם מה שאין ברצונם לעשות.

כאותו ערבי דומה זה העובד את בוראו לשם התפארות, כי כל יגיעו אינה כי אם לעשות לעצמו תדמית של 'עובד', ולכן על פי רוב שוכחים כלל שהעבודה היא לשמים, ומובן מאליו כמה שווה היא עבודה כעין זו.

ובנוסף ראוי לנו לדעת כי האיש שעבודתו היא לשם התפארות, אינו זוכה להשיג מטרתו, וכפי ששמעתי פעם אימרה חריפה שהיתה שנונה בפי חסיד קמאי מחצר הקודש 'סלאנים', שפעם עלתה נשמתו של עובד ה' במרומים, ובבואו לפני בית דין של מעלה הביאו כל התורה שלמד וכל התפילות שהתפלל, וכשעמדו בית דין של מעלה על טיב עבודתו, הודו שאכן מדובר בעבודה אך לא להקב"ה, כי אם לאיש פלוני ולאיש אלמוני, ולכן הכריעו שאותו פלוני ואלמוני שלמענם למד והתפלל יתנו לו שכר, פנה הבעל דין אל פלוני ואלמוני לתבוע שכרו, והללו יתפעלו ויאמרו שכלל לא עלה על דעתם שלמענם עשה את כל החרדה הזאת...

וישקל אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר: (ס. כ.)

ופירשי: וישקל אברהם לעפרון - חסר וי', לפי שאמר הרבה ואפילו מעט לא עשה, שנטל ממנו שקלים גדולים שהו קנטרין, שנאמר (פסוק טז) עובר לסוחר, שמתקבלים בשקל בכל מקום ויש מקום ששקליתן גדולים שהו קנטרין, צינטיניר"ש [מטבעות של מאה] בלע"ז: ...

מדברי רש"י רואים שעפרון היה נאה דודש, אך לא היה נאה מקיים ומן הראוי לעמוד על דעתו של עפרון, מה גם לו שיחפץ להיות נאה

דודש ולעשות עצמו כמי שחפץ להטיב חינו הר"י בסופו של דבר התגלה כאחד התאב מאוד למסון, ולא בכדי נקט בפועל בסכום כה מפולפל, ובדרך כלל אדם כמותו המסין את נפשו במסון, אין דעתו נוחתת לו לחונן חינו, וגם אם כן אירע והתעורר פעם להטיב עם הזולת לא יחפץ לוותר על מקח של ארבע מאות שקל כסף, לכל היותר ייטיב להחזיל את המקח על שלוש מאות ותשעים שקל כסף, אך לוותר כליל אינו עולה על דעתו. ומה אם כן היתה כוונתו של עפרון בשעה שהודיע לאברהם שהוא נתן לו את המערה במתנה? ואפשר שיוותר כמה שהיה עפרון אוהב מסון היה אוהב כבוד, ותמורת הכבוד היה מוכן לוותר גם על מסונו, כי לכבוד גדול היה לו אם אברהם יקבל ממנו את המערה במתנה, ולכן גם הכריז את הדברים בפומבי לכל באי שעד עידו, אך מאחר ואברהם מיאן במתנה זו, וראה שלא יצליח לנחול כבוד בזה המעמד, על כן ביקש לכל הפחות להנות מהמסון, ולכן ביקש מחיר מופרז ומפולפל כראוי לו...

ומתוך געוה של עפרון אתה למד מהי חובתו של אדם בעולמו. דהנה רואים לפעמים בחורים ואברכים שולוקחים את עצמם לעבודה שהיא מעל ומעבר כוחותיהם, וכעבור זמן מתרפים ידיהם מן העבודה, ומאז עושים את חובתם לשמים רק כמצוות אנשים מלומדה, וכל הוראה מתפלא על כך, ומתרהר בלב: הרי רק לפני ימים אחדים היה זה נמנה עם המתפללים במתינות ובהתלהבות, ועתה עושה את תפילתו בחיפזון ומתוך קרירות, מסש כהריקים שבישראל! מה גם לו לעזוב כליל את העבודה ולעשות רק את המוטל עליו כדי להנצל מהגינהו?

התשובה לכך היא שמלכתחילה לא היתה כוונתו של אותו עובד כי אם כדי להתפאר, על כן לוקח את עצמו לעבודת הראייה לבעלי מדרגות, כי אם ישאר 'בינוני', הרי ישנם הרבה כמוהו, ואין בכך 'פאר'... אולם לאחר תקופה בראותו שאין הדברים לפי כוהו, ומתחיל להבין שלא ישא את 'ברכת הכבוד' בשכר יגיע, שוב אינו חפץ כלל בעבודה...

ולכן מוטל על האדם להקדים בינה לרצון, ויתובג תחילה מהי תכלית העבודה, ויבין שכל תכליתה היא קיום רצון הבורא ב"ה, ושעל ידה מעוררים נחת רוח לפניו, וזוכים לקרבתו. או אז יזכה

העבודה לשם שמים

טיב המערכת

• ויהיו חיי שדה •

מסופר על הגאון רבי ישראל מסלנט זיע"א שבהיותו אברך צעיר היה עוסק במסחר, והיה רבו מתפלא עליו שהוא מבלה את זמנו במסחר, בהזדמנות אחת השמיע רבו את תמיהתו באזניו, ענה לו רבי ישראל שהוא עושה זאת כדי לפרנס את בני ביתו כי כבר היו לו ארבעה ילדים, ענה לו רבו: אני רואה שיש לך כבר עם מה לחיות, אני רוצה לראות גם שיש לך עם מה למות... הדברים נכנסו עמוק בליבו של האברך הצעיר, והוא עזב את כל עסקיו ולקח את עצמו לעמל התורה והעבודה עד שלבסוף יצא ממנו גאון ישראל, אחד מדמויות ההוד של עמנו.

ידועה השאלה מדוע נקראת פרשתנו בשם 'חיי שדה', והלא מסופר כאן על פטירתה ולא על חיה? אבל האמת היא שאצל כל אדם הפטירה מתחילה כבר מיום היוולדו, כל יום שעובר על האדם הוא מתקרב ליום הפטירה, חה אצל כולם ללא יוצא מן הכלל, אבל אצל הצדיקים הדבר שונה, כי הם חיים עם הידיעה הזו, ובכל רגע בחייהם הם מתכוננים ליום המיתה, בידיעה שכל אחד מגיע לזמן שיעטרך לתת דין והשבון על כל מעשיו, וכמאמר התנא 'חתקן עצמך בפרוודו כדי שתכנס לטרקלין', כי זהו העולם הזה לעומת העולם הבא, רק פרוודו לקראת הטרקלין.

אחד אמר פעם בצחוק: מנין אני יודע שהעולם הבא יותר טוב מהעולם הזה? כי אף אחד לא חוזר משם... זו אמנם בדיחה אבל זו גם האמת, אבל רק למי שבאמת מתכוונן לכך, כי מי שאינו חי בידיעה זו, אין לו באמת מה לעשות בטרקלין... וכאשר אדם חי בהבנה זו שחמנו בעולם הזה קצוב ויבוא יום שיעטרך לתת דין והשבון על כל מעשיו, אזי הוא בודק את עצמו ואת מעשיו אם הם באמת לרצון הבורא ולפעמים עלול לגלות שישנם דברים שחשב שעושה אותם לשם שמים, אבל לאחר מחשבה שניה הוא מבין שהיו לשם עצמו בלבד, חה 'חיי שדה', כי מי שחי כך, גם בפטירתו הוא חי!

(ערך טיב החורף-חיי שדה)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישי

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני קבלת קהל 0534-100024

טיב הודעות

אכילה ושתיה קודם התפילה

א. אסור לאכול ולשתות קודם התפילה, ואפילו טעימה בעלמא אסור (ש"ע סי' פ"ט ס"ג וס"ב סק"א).

ב. והעובר ע"ז אמרו חז"ל שעליו אמר הכתוב ואותי השלכת אחר נַךְ, [אל תקרא גוף ששטמנו כל צריך נופך אלא נאך לשון נאה] אמר הקדוש ברוך הוא לאחר שאכל ושתה ונתגאה קיבל עליו מלכות שמים וגם הסמיכו דבריהם על הפסוק לא תאכלו על הדם לא תאכלו קודם שתתפללו על דמכם (ס"ב סק"א).

ג. ונפק"מ בזה הוא דלטעם השני אסור אפילו אחר שקיבל עליו מלכות שמים בקריאת שמע, כל זמן שלא התפלל תפילת שמונה עשרה (וביח"ד ולא לאכול).

ד. ונראה דאפילו מי שמוכרח לאכול לרפואה קודם התפילה עכ"פ יקרא קריאת שמע קודם (וביח"ד ולא לאכול).

ה. מותר לשתות מים קודם התפילה, דלא שייך בזה גאון, ודוקא בלא סוכר, אבל עם סוכר אסור, וכ"ש משקה שגר (שקדון ביכ"ד) (ס"ג וס"ב סק"א).

ו. ואפילו בשבת ויום טוב מותר לשתות מים קודם התפילה, כלומר, דלא תימא דבשבת אסור בלא"ה משום דאסור לטעום קודם קידוש, קמ"ל דאינו אסור רק דוקא בשגגה זמן קידוש, והכא כיון שלא התפלל לא הגיע עדיין זמן קידוש (ס"ג וס"ב סק"א).

ז. ואחר תפילת מוסף אסור לשתות משום חיוב הקידוש (ס"ב סק"א).

ח. ערב פסח שחל להיות בשבת וניעור משנתו מאוחר, לא יאכל סעודת שבת קודם התפילה, אף שע"כ לא יאכל פת בסעודת שבת שחרי"ת (שולחן בצל החמה ח"ד סי' קע"א).

ט. טי"א וקאפ"ע מותר לשתות קודם התפילה כדי שיוכל לכוין דעתו ולהתפלל, ובפרט במקומות שרגלין בהם ואין מתיישב הדעת בלחם, וכ"ז בלא צוקע"ר, ובלא חלב (אחרונים).

י. והעולם נוהגין להקל לשתות עם צוקע"ר, ואפשר דכוונת האחרונים, וכן הרדב"ז שכתב דעם צוקע"ר אין לך גאון גדולה מזו קודם התפילה, זה רק אם נותן הצוקע"ר בתוך הטי"א למתק, דזהו אסור קודם התפילה, אבל אם לוקח מעט צוק"ר בפיו בעת השתייה, ובלתי זה אין יכול לשתות הטי"א אין זה בכלל גאון (ס"ב סק"א).

יא. היוצא מדברינו, דבניתנת הצוקע"ר בתוך הטי"א, או לאכול מעט מיני חריגמא בעת השתייה, כדי שלא לשתות הטי"א וקאפ"ע אליבא ריבנא אין שום צד להקל בזה קודם התפילה לאדם בריא (ס"ב סק"א).

יב. וכל בערוך השולחן, ואינו יודע הטעם דאטו שם אכילה יש בזה, והרי אינה אלא להטעים את החמין קצת ויש שהתירו לשתות עם צוקע"ר כשהצוקע"ר בפיו אבל להטילה בהחמים ולעשות מים מתוקים אסור, ואינו עיקר, אבל

טיב הבנין • יפה שיחתן של עבדי אבות •

על זיוונו:

תפילת אליעזר – על שום מה

ויאמר ה' אלוקי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדוני אברהם. כאשר אברהם אבינו שולח את אליעזר עבדו למצוא שידוך עבור יצחק, מצא לו לנכון 'אליעזר' לעצור בדרכו לזמן מה ולהתפלל לרבנו של עולם, 'אלוקי אדוני אברהם וגו' ועשה חסד עם אדוני אברהם' שיעזור לו ה' ויעשה חסד עם אברהם ויסייע לו במציאת השידוך לבנו היקר:

והדבר צריך הבנת הלא קראנו בתורה בשבוע שעבר בפרשת העקידה מה שהקדוש ברוך הוא הבטיח לאברהם אבינו 'כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים, והלא מה שה' מבטיח בודאי אמור להתקיים ובשביל שתתקיים ההבטחה מחויב הדבר שיצחק ינשא לאשה ויקים בית בישראל, ואם כן, כלול כבר בהבטחה באופן אוטומטי גם שידוך:

וביותר, אברהם אבינו בעצמו גם כן כששלח את אליעזר בשביל השידוך, בירך אותו בברכה חמה ולבבית ה' אלוקי השמים אשר לקחני מבית אבי ומארץ מולדתי, ואשר דיבר לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו לפניך, תקבל ליווי של מלאך צומה, והרי אין לנו מושג כלל בברכותיו של אברהם אבינו, הרי כתוב עליו 'זהו ברכה אברהם אבינו הוא הברכה בעצמה, א שטיקל ברכה, וכי יש לנו הבנה בכלל מהי ברכה של אברהם אבינו. אם כן תמוה ביותר למה אליעזר נעמד להתפלל:

התפילה - על איכות השידוך

ואפשר היה להרץ שלא התפלל אליעזר על עצם מציאת השידוך, כי אכן סמך ובטח במה שהובטח ולא חשש לכך שלא ימצא שידוך כלל, אלא שאליעזר חפץ היה בשידוך טוב, א גוטע שידוך, שידוך ראוי כפי שמתאים ליצחק אבינו, כפי שמתאים לבנו של אברהם אבינו, למי שממנו עתידים לצאת כל כלל ישראל:

תפילה - גם לאחר הבטחה

אמנם נראה שהתשובה הפשוטה והאמיתית ביותר היא שאכן כן, אליעזר למרות ההבטחה מה' שיצא מאברהם כלל ישראל, ובודאי יקבל יצחק שידוך טוב ולמרות הברכה מאברהם לא הסתמך על כך הוא הלך להתפלל 'הקרה נא לפני, כי אין לזה שום שייכות, אפילו שיהיה לך את הברכה וההבטחה הטובה ביותר שיש בעולם, אבל עדיין להתפלל צריכים תמיד:

הברכה הגדולה ביותר בעולם זקוקה עדיין לתפילה. אדם יכול לדמיין שיש לו הרבה ברכות לכן הוא אינו צריך להתפלל, אבל האמת להיפוך, דווקא משום זה הוא צריך להתפלל, כי יכול להיות שהדבר כבר כאן, ורק משום שאתה לא מתפלל הוא לא יכול להתקרב אליך:

תפילת יצחק מעכבת השידוך

גם 'יצחק אבינו' בעצמו הלך להתפלל, כמו שמצינו בהמשך 'ויצא יצחק לשווח בשדה וירא והנה גמלים באים, ופירשו בכלי יקר ובחתם סופר שידע יצחק שאליעזר נשלח עבור השידוך, לכן הוא הלך להתפלל שהכל ילך כשורה, כי הרי אמרו חכמינו ז"ל (שם ה.) 'על זאת יתפלל כל חסיד לעת מצוא' זו אשה, ולכן יצחק אבינו גם הלך להתפלל ולבקש

הגאון הצדיק רבי נוטע ציינווירט זצ"ל היה אומר בוא וראה מה מתרחש כאן, אברהם אבינו כבר התפלל ה' אלוקי השמים וגו' ישלח מלאכך וגו', ושלח את 'אליעזר' עבדו ונאמן ביתו עד ארם נהרים, אליעזר כבר גם כן התפלל 'הקרה נא לפני היום, וברוך השם הכל מתקדם כשורה, הכל כבר מוכן, רבקה כבר יצאה מבית הוריה ונסעה עם אליעזר לארץ כנען, הגמלים כבר נמצאים פה, אבל עדיין חסד משהו אחד שהכל מחכה עליו, דבר אחד שמעכב את השידוך להיטג, ומהו:

תפילת יצחק, המדובר בעצמו, שעדיין לא התפלל, ואכן כאשר יוצא יצחק לשווח בשדה תיכף ומיד כשסיים 'הנה גמלים באים' אפשר כבר לגמור את השידוך במזל טוב. וכך היה אומר רבי נטע זצ"ל, הכל קל, הכל מוכן, זה יכול ללכת אחד שתים שלש ארבע, אבל רק מחכים על התפילה שלך:

תפילה היא המשכה, שעל ידי התפילה ממשיך את הדבר, כלומר, אף על פי שיהודי נתברך או הובטח בדבר, חסר עדיין את המשכה, וכמו אצל יצחק שהכל היה מוכן, הכלה כבר היתה מוכנה וישבה על הגמל, אבל עדיין היו צריכים שיתפלל כדי להביאה אליו, ואכן תיכף ומיד כאשר התפלל עליה כתיב 'וישא עיניו וירא והנה גמלים באים':

זה צריך האדם לעשות תמיד, אין לנו שיעור, רק צריכים להתפלל להתפלל ושוב להתפלל, אפילו כשהכל הולך כשורה ויש לנו ברכות אפילו מאברהם אבינו, אכתי צריך להתפלל, ובלי זה, זה לא הולך:

אברהם אבינו נזקק לתפילת אליעזר עבד כנעני

אבל מה שכדאי מאד לחדד כאן זה הנקודה של מי היא התפילה שפעלה כאן. 'אליעזר' עומד ומתפלל 'ויאמר ה' אלוקי אדוני אברהם הקרה נא לפני היום ועשה חסד עם אדוני אברהם'. ובמדרש כאן אמרו 'ועשה חסד עם אדוני אברהם' התחלת גמור, דהיינו 'אליעזר' מבקש עבור אברהם אבינו, שה' ימשיך לעשות עמו חסד ויעזור לו למצוא שידוך טוב ליצחק:

ומה הפשט בזה. הרי מדברים כאן מאברהם אבינו, האבא הסבא של כלל ישראל, ומדברים משידוך של יצחק אבינו עולה תמימה, ובכל זאת תפילתם לא היתה מספיקה, היו צריכים להגיע לעוד תפילה של משהו נוסף, ומי זה ואיזה הוא. העבד אליעזר. ומה היחוס שלו. 'ארור כנען עבד עבדים' אין ארור מדבק בברוך אסור אפילו להשתדך אתו, האם התפילה שלו אברהם אבינו זקוק:

אבל כך רואים כאן, שעל אף שאברהם אבינו התפלל, מכל מקום עדיין היתה חסרה גם תפילת אליעזר, והיו זקוקים לתפילה על מנת שהשידוך ייגמר, ואף על פי שהיו לאברהם את כל הזכותים שבעולם, עדיין היה נצרך לתפילת אליעזר כדי שיוכל לגמור השידוך. והדברים מבהילים:

תפילת כל אחד ואחד נצרכת

רואים מה זה נקרא תפילה, ועד כמה תפילת כל אחד ואחד חשובה, שהרי לפעמים יכולים לחשוב 'מיין תפלה התפילה שלי, האם היא שווה בכלל, האם בכוחה לפעול משהו, והרי יודע אני נגעי לבבי, מי אני ומה חיי, האם תפילה ממני חסרה למישהו. והתשובה היא כן כן, לעולם אי אפשר לדעת, אפילו אברהם אבינו האדם הגדול בענקים כשהיה צריך לסגור

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

'מקדים רפואה למכה'

ביתי נדבקה בדלקת ויראלית בעין שלדברי רופא המשפחה הטיפול היחיד הינו קומפרסים של תה על העיניים. שאלתי: "כל תה שיש לי בבית יעיל?!" רק תה שחור רגיל מועיל!" השיב הרופא. הבעיה שאין לנו תה כזה, חשבתי שאתקשר לבעלי, ואבקש שבקנייה יקנה גם את התה השחור. הגעתי הביתה מהרופא, ובדיקו בעלי שב מקנייה, הצטערתי שלא התקשרתי קודם לעדכן אותו לקנות כיוון שלא חשבתי שיחזור כל כך מוקדם עם הקנייה השבועית.

אבל אז ראיתי שבין המצרכים שהביא היה 'תה שחור' התלהבתי ושאלתי אותו: "מה עלה על דעתך כאשר קנית את התה הזה שאף אחד לא שותה ממנו גם ככה?!" והוא השיב: "היה מבצע ונתנו לי את התה על מוצר אחר שקניתי גם ככה אז לקחתי במחשבה שאם לא צריך אז ניתן לשכן במתנה..."

רק עכשיו הבנתי איך יד ההשגחה זימנה מראש את התה הזה שהועיל לרפואה לא רק לנו כי אם לעוד שכנים שגם סבלו מהוירוס שהתפשט בעיר...

בלעת המעשה: א.ל.

'מיום כיפורים שעבר עד יום כיפורים זה'

בערב היום הקדוש, עשר דקות לפני זמן הדלקת נרות, פתחתי את המגירה על מנת להוציא נר נשמה כמובא בהלכה שאמור לשמש למוצאי יום כיפור "להדליק מנר ששבת" ואין שם נר נשמה.

ניסיתי לחשוב מהיכן אשיג עכשיו נר הרי מדובר בזמן לחוץ, ולך תדפוק אצל שכנים שגם הם ככל הנראה בלחצים שלהם. אבל לא חולף דקה ודפיקות בדלת. אני ניגש לפתוח ומולי עומד שכן שמושיט לי נר נשמה.

עמדתי המום ושאלתי אם מישוה התקשרה אליך לבקש נר? אבל הוא השיב: "אף אחד לא התקשר, כל דבר שאנחנו לווים משכנים אנחנו רושמים ברשימה מיוחדת לבל נשכח להחזיר חלילה. הסתכלתי ברשימה ושמותי לב ששכחנו להחזיר לך נר נשמה שלוונו כנראה ביום כיפור שעבר, ועכשיו לפני כיפור חשוב לי לסיים את כל החובות."

נשארתי המום והודיתי לה' על גילוי שכנינה בכך בערב יום הקדוש שהכל מושגה לפרטי פרטים ונכנסתי בשמחה עצומה ליום הכיפורים!!!

בלעת המעשה: י.מ.ג.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנן לשלוח אל ר' שפתה ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

הכלה. וחלילה לחשוב הנישואין כענין של 'סחר - מכר'... ולא תבוא רבקה אל השידוך כדי לקבל את כל אותו מחיר הגון ועושר הגדול השמור לה חלילה. כי אם אך ורק על מנת לתת ולהשפיע ולעשות "חסד ואמת", בלא שום חשבון תמורה, של מה אני מקבל בעד מה שאני נותן... כי אם חסד שכולו חסד.

לצערנו רבים טוענים בדיון 'חסד ואמת' זה שבנישואין, הנלמד מן השידוך הראשון שבתורה ומעמידים את הבית בסדרי חשבון והתחשבות נתינה בעד קבלה וקבלה בעד נתינה, בבחינת "שמור לי ואשמור לך" (ב"מ פ"ג; וכדוגמת שותפין וחליפין, בעד מה שתתן תקבל, ואם לא קיבלתי איני נותן... - אך זו טעות חמורה שמקורה בחוקות הגויים רח"ל, המייסדים את ביתם כמו 'חוזה שוויון' של שותפות בעלמא עפרא לפומייהו. ולא ייזכר כזאת בישראל, כי אנו באים אל הנישואין בסדרי "חסד ואמת", נתינה לשם נתינה ואין מצפים בה לשום תשלום גמול.

ככל מצב שבבית מחויב האדם בתפקידו כלפי התכלית הנכון, לתת מע' צמו ולעשות מה שצריך לעשות. וכל ערום יעשה בדתה כפי דרישת 'חסד ואמת' ברצון של מעלה, ולא לפי נטיית לבבו מחמת נגיעתו אל עצמו וד"ק.

[נ"פ ספ"ר 'טיב השידוכים' ח"א לכתובים שער התורה פרשא דידן, ע"ש באורך]

-> <-

לפנינו 'טיב המעשיות' ישירים ונעימים מעט מזעיר מתוך ניהוחות הספר המופלא 'טיב השידוכים' - חלק שני לאברכים [שעור הבית פ"ב 'שלום בית] ראה שם באורך ותמצא נחת ורווחה בדרך הטוב והישר להעמדת שלום בית בחסד ואמת.

-> <-

מסופר על ההוא גברא שיצא בצפרא לצלותא להתפלל שחרית בבית הכנסת לאחר התפילה מיהר לענין חשוב ונצרך רק 'להקפיד' את שקית הטלית ותפילין לביתו ולצאת מיד לדרכו.

כשהתקרב אל הבית הבחין באחת השכונות הנסחבת במדרגות הקשות עם סלים עמוסים ושקיות כבדות מהקנייה שערכה זה עתה במכולת השכונתית, ובקושי משרכת את רגליה פסיעה אחר פסיעה עם כל המשא הכבד הזה. חשב האיש לעצמו, הרי בין כך עולה אני כעת במדרגות הבית, למה שלא אוזכה גם בגמילות חסדים בדרך, ואעלה עימי כמה שקיות כבדות כדי להקל מעט מן הנטל הכבד.

אולם משניגש להציע את עזרתו, ולבקש כמה שקיות להעלותם למעלה, התברר לו שאין זו אלא אשתו שלו בעצמו... אשר טרחה ויגעה לצאת לערוך את הקנייה עבורו ועבור בני ביתו.

משראה כך פנה אליה ברוב חשיבות ואמר: הנה את בין כך עולה הביתה, קחי נא עימך גם את שקית הטלית ותפילין שלי... ותיכף אין ריחן ההוא גברא ונעלם לדרכו...

נמצינו עולים בייסוד ברור ופשוט, שעיקר עבודת הנישואין היא בשבירת המידות, לוותר אל נכון, [כמ"ש מרן הרה"ק הר"ר אלימלך ז"ע בצעטיל קטן (אות טז): "האדם לא נברא בעולם רק לשבר את הטבע" עכ"ה"ט]. ולהתנהג בכל דבר לא כפי מה שאני רוצה ומתחשק לי לעשות... אלא כפי מה שצריך לעשות, ומה שנדרש ממני לעשות כפי רצון של מעלה, שהוא על פי רוב בהיפך ממה שאני רוצה...

רבים נגשים לשידוך כאל אמצעי לעשות חיים! [מאכן א לעבן]... כשכל צד חושב לעצמו: עד עכשיו לא הלך לי כל כך טוב וכעת עם הנישואין יתחילו כל תענוגות החיים... - עם מבט שכזה על החיים מתחילים כל הצרות! כאשר נכנסים אל חיי המציאות הדברים רחוקים מכל הדמיונות הללו, יש קשיים יש הגבלות יש אחריות יש מחויבות לבן הזוג ולילדים זה שעבוד!

צריך לגשת לנהל בית ברוב טובה של 'ויט שכמו לסבול' (בראשית מט, טו) בשמחה וברצון, ורק כך נזכה לבית נאמן של 'חסד ואמת'.

-> <-

בירושלים עיה"ק התגורר בסוף ימיו אחד משיירי תלמידי מרן החפץ חיים זצוק"ל, ה"ה הרה"ג רבי שלמה בלוק זצ"ל, שהיה מרבה לספר ממה שראה ושמעו וקיבל מרבו החפץ חיים.

בהזדמנות אחת סיפר מה שמעו מהחפץ חיים עובדא נפלאה - שעיקר טיב המוסר השכל שבה נעוץ בסופה, ובצורה והאופן שהיה החפץ חיים מאריך בסוף סיפורו זה...

שלום בית - בחסד ואמת

"וְשָׂתָה אִם יִשְׁכַּם עֲשִׂים חֶסֶד וְאֵמֶת אֶת אֲדָנֶי תִּדְוֹ לִי" (כ"ב, ע"ג)

התמיהה מבוחרת, מה ענין "חסד ואמת" האמור כאן, הרי הביא עימו אליעזר עשרה גמלים טעונים, מלאים מזון אל זן במתנות ומענקים רבים עבור שידוך זה, והרי הם מתוגמלים יפה יפה בעד השידוך. וכבר נתן לרבקה על הבאר את הצמידים ואת הנזם ועוד נתן להם כלי כסף וכלי זהב בגדים ומגדנות לרוב כמפורש בפרשתנו באורך. ומלבד כל זאת כתב רש"י ז"ל (לעיל פסוק י'): "וילך וכל טוב אדוניו בידו. - שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו, כדי שיקפצו לשלוח לו בתם" ע"כ.

ונמצא אם כן שהם מבחינתם עושים את העסקה הטובה והמשתלמת ביותר עבורם כשהם מקבלים 'על גוש של כסף' מכל טוב העולם. ומה שייך אחר כל התגמולים הרבים הללו לומר שהם העושים כאן 'חסד ואמת'? אטו לזאת יקרא חסד ואמת, כאשר משלמים להם מחיר עצום והון רב כל כך, אתמהא.

ברם בשום שכל להבין את יסוד הבית ושורש הנישואין, לברר לפנינו את הדרך הנכון שצריך איש ישראל לגשת אל בניו ביתו. הנה כשנתבונן במערכת קשרי הנישואין, נמצא שהם מורכבים ומעורבים מסדרי נתינה וקבלה שבין איש לאשתו. הבית מתנהל ומתנהג כל העת על יסודות הנתינה והקבלה שבין בני המשפחה, פעמים זה נותן וזה מקבל, ופעמים מתהפך הסדר ונעשה זה מקבל והשני נותן.

שתי הנטיות הללו שבאדם הנתינה והקבלה, מיסודם סתורים הם מקצה לקצה, ועומדים באותה סתירה ישנה שבין גוף לנפש. - הגוף מטבעו דורש ומבקש כל העת אחר הקבלה, לעולם אינו שבע ואינו מלא, 'יש לו מנה רוצה מאתיים, יש לו מאתיים רוצה ארבע מאות' (קה"ר א, לב). ומטבעו נמשך להתהלך תמיד לפי האינטרס האישי. - כך היא דרכו של 'מקבל', תמיד נותן ראשו וליבו אל מידת הקבלה, ונפשו עסוקה רק ברצון ובשאיפה לקבל, לגדל ולנפח את היש' רח"ל.

ואילו טבע הנתינה מקורה ויסודה בנפש האלוקית, ובשורש הנשמה העליונה חלק אלקי ממעל, שכל רצונה וטבעה להשפיע ולתת תמיד, כטבעו יתברך להטיב עם ברואי, כי מטבע הטוב להטיב.

וכשם שהאדם מתמודד תמיד בינו לבין עצמו בין שתי נטיות סותרות אלו, כשהגוף מושכו אל הקבלה והנשמה אל הנתינה, כך מתערבים להם נטיות סתורות הללו בבנין הבית שבין איש לאשתו. - אלא שהבדל גדול ביניהם שמצד טבעי הנתינה שבבעל ושביאשה, הרי הם מתאחדים אחד בייחוד הטוב והשלם לתת ולהשפיע יחדיו, שבוה הנשמות מתחברות כחברות נשמותיהם כאיש אחד בלב אחד. - ואילו מצד טבע הקבלה שואף כל גוף לעצמו ומתאוה להנאתו הפרטית, שבכך נודע הפירוד, כי "לתאוה יבקש נפרד" (משלי י"א, א) ונעשים מנגדים ומחולקים ביניהם שהרי גופים מוחלקין והרי שמות מוחלקין (מכות י"ד, ז) זה שואף ומושך לעצמו ורצונו, וזו שואפת ומושכת כרצונה ותאוותה.

נמצינו עומדים אם כן מצד מידת הקבלה בפירוד של חורבן והרס חלילה ולא בבנין ואיחוד, שאם עד הנישואין היו מתמודדים כל אחד לעצמו במלחמת החיים שבין גוף לנפש. הרי עתה עם הנישואין הוספנו עליהם עוד מלחמה קשה בין שני אנשים שכל אחד רוצה ומושך לקבל לעצמו, ותפוס ועסוק כל העת במה יכול 'אני' לקחת לעצמי, ומה מחויב השני לתת עבורי, וכיצד יכול אני יותר לשעבדו עבורי ולנצלו בשביל עצמי. שבכך מתגדל טבע האגואיזם ומתנפח עד שהמחלוקת רק גודלת ומתגברת רחמנא ליצלן, כשכל צד אינו מוכן לסגת ולוותר מעצמו ממה שרוצה לקבל.

ובנקודה זו טמון שורש העבודה שצריך להשקיע בבנין בית ישראל, ההתמודדות התמידית בתוך הבית היא תמיד בין הנתינה לקבלה, ככל שמוכן האדם לתת ולוותר ולתרום יותר מעצמו, ולגדל ולפתח את נטיית הנשמה הטוהרה לתת ולהשפיע, שיהיה הגוף משועבד אליה, בכך הרבה שלום במשפחתו ובנה את ביתו כמשכן נאה לשכינה הקדושה. ומאידך ככל שירבה לחשוב על עצמו ועל תאוותיו, וימשוך תמיד לקבל ולדרוש לקבל, הרי בזה מביא הנזק והחורבן בביתו.

ומעתה אחר הקדמה יסודית זו יבואר יפה בפרשתנו, העוסקת בשידוך וראשון שבתורה שממנו נלמד דרכי בנין הבית וגישה הנישואין לדו-רות. שבדווקא אומר אליעזר בלשון של חסד: "ועתה אם ישכם עושים חסד ואמת", לומר שעיקר כוונת הנישואין תהיה במטרה ותכלית לתת ולהעניק ולעשות חסד ואמת, כמו שאברהם אבינו מצידו נותן הכל לצד

המעשה, כפי שסיפר החפץ חיים ז"ע: בעיר אחת היו שני חברים טובים קרובים זה לזה בלב ונפש, האחד היה 'סוחר' גדול וממולה הנוסע תדיר בדרכים לרגלי עסקיו המסועפים ואילו השני היה תלמיד חכם יושב אוהל, והיו השניים חיים יחדיו בכל ענייניהם הרוחניים והגשמיים כאיש אחד בלב אחד.

לימים כשהזקינו והחלו להכין את עצמם למעבר אל עולם שכולו טוב, נתנו זה לזה 'תקיעת כף', שמי מהם שימות תחילה יבוא אל חברו בחלום לספר ממה שנעשה עימו למעלה.

הראשון שנפטר היה הסוחר, והוא הופיע אכן אצל חברו בחלום כהבטחתו, וסיפר לו דברים כהווייתן מהנעשה ונשמע בדינו למעלה.

וכה סיפר: כשהגעתי לפני בית דין של מעלה פשפשו הרבה ממעשי, ושאלוני: כלום מעשה בא לידך? האם יש בידך לפחות מצוה אחת שלמה?

[א. ה. מקורו טהור בש"ס (עבר"י ח.י): "אמר לו, רב, מה אני חחי העולם הבא? אמר לו, כלום מעשה בא לידך" ע"ש. וכאשר יסד בזה הרמב"ם בפירושו המשניות (שלהי מס' מכות פ"ג מט"ז) ח"ל: "רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל כו'. מעקרי האמונה בתורה, כי כשיקיים אדם מצוה מתורה מצוות כראוי וכהוגן, ולא ישתף עמה כוונה מכוונת העולם בשום פנים אלא שיעשה אותה לשמה מאהבה כו'. - הגה זכה בה לחיי העולם הבא. - ועל זה אמר רבי חנניא כי המצוות בהיותם הרבה אי אפשר שלא יעשה אדם בחייו אחת מהם על מתכונתה ושלמותה, ובעשותו אותה המצוה תחיה נפשו באותו מעשה" עכ"ל].

והנה קצפה ועלתה אל המשקל מצוה אחת גדולה ויקרה שקיימתה לפני מספר שנים, והיא מצוה "פדיון שבויים", שמצד שלמותה הן בין אדם למקום והן בין אדם לחבירו, זכיתי בה לחיי העולם הבא.

מעשה שהיה כך היה, באחת מדרכי הרבות לרגל מסחרי הגיעתי לטורקיה של פריץ אחד כדי לסגור עימו עסקה גדולה ובהיותי שמה בביתו ראיתי שכלואה שם בבור שבחצירו בת ישראל אחת על מסגר וברית בגלל חוב שהיה אביה המושקף חייב לפריץ מכמה שנים של דמי חכירה, שעלו והשתרגו לסך של 'שמונה מאות רובל', ומחמת גידעון כסף השליך את בתו לצינוק הכלא!

וראותי כי כן נכמרו רחמי על אותה ריבה, והצעתי לו לפי ריץ תשלום של חמישים רובל כדי שיאותר לשחררה לביתה, בהטעימי לפניו שכאשר תשוב לביתה הרי תוכל לסייע ביד אביה במלאכתו, וכך יפרע 'מושקף' מהרה את כל החוב משלם. אך הפריץ לא נשמע לי, גם כשהצעתי לפניו מאה רובל ואף מאתיים וחמש מאות לא נאות לשחררה ולא ברובל אחד פחות מן המחיר המלא שהייתם לה, הוא חבט על שולחנו בתקיפות: שמונה מאות רובל כסף! ולא פרוטה אחת פחות! לצערי לא היה בידי סכום עצום שכזה, ונאלצתי למכור

תת כל הסחורה שרכשתי בעמל רב בתקופה הארוכה שני עדרתי מן הבית. ועוד מכתתי גם את כל מה שהיה אצלי,

דרש: הושלמו כל הכריכים של 'שבת'

לחשיג בחנויות הספרים המובחרות
הפני רחמי נרוטו הספרים ברחובות הרב יצחק פרידמן 03-6194114

ידוע מה יהא בסופה של אותה נערה צדיקה? אמר הבעל: תתפלאי לשמוע שגם את זאת ניסיתי, ראי עד כמה מאוחדים אנו בדעותינו, עושים וחושבים בדיוק באותו קו מחשבה ברוך השם! - אך לדאבון לב גם זה לא הועיל, הפריץ המרושע אינו מסכים להוריד אף פרוטה אחת מן הסכום!

אולם לאחר שכבר הכניס הבעל את אשתו בצערה הקשה של אותה ריבה, רחמיה עליה הלכו וגדלו כל העת... היא תיארה לעצמה בצבעים שחורים וקודרים כיצד מתייסרת לה שם בציוק בת ישראל רכה וענוגה בביתו של גוי רשע וגם רות ה' ירחם.

לפתע נערה האשה ופנתה אל בעלה בסערת רוח: אוי ואבוי! הלא זוהי ממש סכנה שאין ממוה! הגוי הרשע הזה עוד מסוגל ח"ו להח"י טיא את האומללה הזו בחמורות שבחמורות, או אפילו לרוצחה נפש רחמנא ליצלן! - היה

עליך להמציא לפדיונה את כל הסכום במלואו שמונה מאות ורובל כסף! ואולי אף למכור את סחורתך בשביל להגיע לסכום זה, שכן מדובר בסכנת נפשות ברורה, ופיקוח נפש דוחה הכל!

או אז, כשמע זאת הבעל מפורש יוצא מפי אשתו שמח מאוד, ובהתרגשות גדולה אמר לה: דעי לך זוגתי היקרה שאכן כך בדיוק עשיתי, כפי התוכנית המדויקת שהתווית זה עתה בעצמך! ואכן פדיתי את הנערה להפשי, והיא כבר יושבת בביתה בשלום ובשלווה! - וברוך השם שאנו שנינו חושבים ופועלים יחדיו בישרות ובנאמנות ובדעה אחת מאוחדת.

ובכן - ממשיך החבר בסיפורו - שמחנו שנינו על אותה מצוה גדולה שבאה לידינו, הגם שעלתה לנו בהון רב! ובעבור אותה מצוה נכנסתי לעולם הבא בגן עדן העליון, לפי שהיא מצוה שהתקיימה בשלמות הראוי לה, כאשר שיתפתי בה בחכמה גם את אשתי שהסכים ותרצה בזה, לא רק בדיעבד כלאחר מעשה... אלא לתחילה בשמחה ובטוב לב!

והעיד הרה"ג ר' שלמה בלוך הג"ל שכשרבנו החפץ חיים זצוק"ל סיפר מעשה זה היה מאריך במיוחד בפרטי סופו של מעשה, כיצד התגבר האיש בחכמה ובתבונה להביא את אשתו שלב אחר שלב כדי שתתרצה ותשתוק אף היא אל מצוותה הגדולה. והדגיש ששלמות אותה מצוה נעוצה בסופה! בנחת רוח הגדולה שנעשה למעלה בשמים מהתנהגות האיש באותה מצוה כלפי אשתו בעדינות ובחביבות. שהגם שהבין בדעתו מתחילה שצריך מעצמו לעשות אותה מצוה רבת, כמבואר בבבא מציעא (נט.) במילי דשמיא ע"ש. - עכ"ז לא 'הנחית' זאת עליה מלמעלה, כגודרת שליט שאין לך רשות להרר אחריה... רק בעצה טובה וישרה עשה הכל בנעימות ובדעת ורצון טוב.

דבר גדול מלמדנו החפץ חיים כאן, אין זה מספיק שאתה צדיק בינך לבין עצמך, בין אדם למקום. אלא גם בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו צריך להיות ישר ונאמן, בהתנהגותך האנושית בנחת ובענוה ובמידות טובות - כך היא דרכה של תורה אשר "דרכי דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום" (משלי ג יז) בדרך הישרה שיבור לו האדם (אבות ב א), שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם להעמיד בית נאמן בישראל בית של חסד ואמת!

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל הפצו"ב

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

גלי צ"ב

קשת הרשת
מינוט יח"ב ויקרום מכונית
02-6257948
info@keshet-harshet.co.il

גרפצ'יק
סל: 02-5002321

לע"י החבור שמואל
מאיר ז"ל בן יבלחסיא
רבי ישראל יצחק
ונלביע יחנסלו תנצבה.

לע"י מרת חיה
סאסא בת לאה
ונלביע יסיון
תנצבה.

שרה שיינדל
בת סילה רחה
להצלחה בכל
העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו
הרב יהודה בן שרה שיינדל
והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל
וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן
סילה רחא
לרפואה
שלימה

לע"י מרת
הינדל בת
משה ירמיהו
ובלומה

לע"י
יעקב
צבי בן
שרא

יור"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגוויך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7175